

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
з навчальної роботи

_____ Москаленко А.М.

«___» _____ 2019 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ
ШКОЛИ
для студентів**

галузь знань	12 Інформаційні технології
спеціальність	121 Інженерія програмного забезпечення
освітній рівень	магістр
освітня програма	Програмне забезпечення систем
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2019/2020
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: **к. п. н., доцент Кошечко Н.В.** (лекції, семінарські заняття).

Пролонговано: на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» 20__ р.
на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» 20__ р.

Розробник: Кошечко Наталія Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри педагогіки

_____ проф. Марушкевич А.А.

Протокол № __ від «__» _____2018 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету комп'ютерних наук та кібернетики

Протокол № __ від «__» _____2018 року

Голова науково-методичної комісії _____ (Омельчук Л.Л.)

«__» _____ 2018 року

Погоджено науково-методичною комісією факультету психології

Протокол № __ від «__» _____ 2018 року

Голова науково-методичної комісії _____ (Корольов Д.К.)

«__» _____ 2018 року

1. Мета дисципліни – засвоєння студентами систематизованих знань, формування в них комплексних компетентностей з кваліфікації «викладач закладу вищої освіти», розвиток педагогічного мислення та сприяння професійному самовизначенню, набуття магістрантами професійно-педагогічної ідентичності.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

1. Знати, успішно опанувати курс «Філософія».
2. Вміти, оволодіти навичками з дисципліни «Психологія».
3. Володіти елементарними вміннями та навичками формування основних регуляторів діяльності і поведінки у студентській групі.

3. Анотація навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна «Педагогіка та психологія вищої школи» є складовою освітньо-наукової програми підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти у галузі знань 12 Інформаційні технології за спеціальністю 121 Інженерія програмного забезпечення в рамках освітньо-наукової програми «Програмне забезпечення систем».

Дана дисципліна є нормативною навчальною дисципліною в рамках освітньої програми «Програмне забезпечення систем». Викладається у 1 семестрі в обсязі – **90 год. (3 кредити ECTS)** зокрема: лекції – 14 год., семінарські заняття – 14 год., самостійна робота – 60 год, консультації – 2 год. У курсі передбачено 1 змістовна частина та 1 контрольна робота. Завершується дисципліна – **заліком**.

У дисципліні розкриваються основні категорії педагогіки та психології вищої школи, їх принципи, методи, технології. Дисципліна необхідна для формування професійно-педагогічної компетентності викладача ЗВО. Виняткову увагу звернуто на відпрацювання вмінь, навичок проведення лекцій, семінарських занять, що можливе за умов практичної діяльності, яка є принциповою для цього курсу. У ньому визначального значення набувають: практичні вправи, рефлексія та самостійна робота студентів у вигляді створення критичного есе, творчої роботи.

4. Завдання вивчення дисципліни. Основними завданнями дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» є набуття знань, умінь та навичок (компетентностей) на рівні новітніх досягнень в області педагогіки та психології вищої школи відповідно до освітньої кваліфікації магістр з інженерії програмного забезпечення. Зокрема, розвивати:

- Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети, працювати в команді співробітників (ЗК-4).
- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (ЗК-5).
- Здатність удосконалювати свої навички на основі аналізу попереднього досвіду (ЗК-6).

5. Результати навчання за дисципліною.

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
РН1.1	Педагогіка вищої школи (ПВШ) як теорія та практика професійної діяльності. Дидактика вищої	Лекції, семінарські заняття.	Опитування, презентація, виконання	20%

	школи як теорія освіти і навчання. Принципи, методи навчання у закладах вищої освіти (ЗВО).		практичних завдань, критичне есе.	
PH1.2	Теорія та практика виховної роботи у ЗВО. Основи управлінської діяльності у ВШ. Формування та вдосконалення педагогічної майстерності викладача Профілактика, розв'язання педагогічних конфліктів ВШ	Лекції, семінарські заняття.		
PH1.3	Теоретичні засади психології вищої школи. Основні кризи студентського віку. Психологія педагогічної взаємодії викладача зі студентами. Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи.	Лекції, семінарські заняття.		
PH2.1	Автономно і відповідально уміти проводити лекції, семінари, практичні, тренінги, лабораторні роботи, факультативні заняття.	Лекції, семінарські заняття.		
PH2.2	Володіння навичками пошуку, відбору, обробки систематизації інформації для педагогічної діяльності у ЗВО.	Лекції, семінарські заняття.		
PH2.3	Вміння самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати інформацію з різних джерел.	Лекції, семінарські заняття.		
PH2.4	Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності, в управлінні педагогічними конфліктами ВШ.	Лекції, семінарські заняття.		
PH2.5	Уміння адаптуватися до нових ситуацій.	Практичні завдання, педагогічні ситуації.		
PH3.1	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	Підготовка презентацій, аналітичних матеріалів, доповідей.	Оцінювання виступів, презентацій.	
PH3.2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Лекції, підготовка доповідей, вирішення практичних завдань.	Контрольні завдання.	60%
PH3.3	Здатність бути критичним і самокритичним, будувати міжособистісні стосунки.	Обговорення конфліктних ситуацій,	Вправи.	20%

		проведення тренінгових вправ.	
РН3.4	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних міркувань (мотивів).	Обговорення рішень до ділових рольових ігор, практичних ситуацій.	Контрольні завдання.
РН4.1	Автономно і відповідально усвідомлювати межі своєї компетентності та дотримуватися норм професійної етики.	Захист практичних завдань, ПКР.	Виконання практичних завдань.

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання.

Програмні результати навчання	Результати навчання дисципліни												
	РН1.1	РН1.2	РН1.3	РН2.1	РН2.2	РН2.3	РН2.4	РН2.5	РН3.1	РН3.2	РН3.3	РН3.4	РН4.1
ПРН-10. Вміти приймати організаційно-управлінські рішення в умовах невизначеності.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1. Форми оцінювання студентів.

Семестрове оцінювання:

1. Усна відповідь, презентація: РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3 – **20/12 балів.**
2. Виконання практичних завдань: РН 2.1, РН 2.2, РН 2.3, РН 2.4, РН 2.5 – **20/12 балів.**
3. Критичне есе, творча робота: РН 2.2, РН 2.3, РН 3.1, РН 3.2, РН 3.3, РН 4.1 – **20/12 балів.**
4. Контрольна робота 1 – **20/12 балів.**
5. Контрольна робота (ПКР) – **20/12 балів.**

Підсумкове оцінювання (у формі заліку):

- Залікові бали визначаються як сума оцінок/балів за всіма успішно оціненими результатами навчання передбачених даною програмою.
- Оцінки нижче від мінімального порогового рівня не додаються.
- Мінімальний пороговий рівень для сумарної оцінки за всіма компонентами становить 60% від максимально можливої кількості балів.

7.2. Організація оцінювання. Оцінювання студентів здійснюється протягом семестру під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час занять оцінюються: усна відповідь, презентація, виконання практичних завдань, критичне есе, творча робота. Контрольна робота виконується і оцінюється після завершення вивчення частини 1 (теми 1 – 4), підсумкова контрольна робота виконується після завершення вивчення частини 2 (теми 5 – 8) і включає в себе запитання з усього навчального курсу. Сумарно протягом семестру студент може опанувати максимально 100 балів.

Студент може бути недопущеним до підсумкового оцінювання, якщо під час семестру він:

1. не досяг мінімального порогового рівня оцінки тих результатів навчання, які не можуть бути оцінені під час підсумкового контролю;
2. якщо під час семестру він набрав кількість балів, недостатню для отримання позитивної оцінки навіть у випадку досягнення ним на підсумковому контролі максимально можливого результату.

Рішення про недопущення за поданням викладача приймається деканом та оприлюднюється до початку відповідного контролю. Викладач на останньому занятті повідомляє студентам індивідуально про їх рейтинг у балах.

7.3. Шкала відповідності оцінок.

Зараховано / Passed	60 – 100 балів
Не зараховано /Fail	1 – 59 балів

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і семінарських занять.

№ лекції	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
Частина 1. Теоретико-методичні основи педагогіки вищої школи у історичному контексті.				
1	Тема 1. Педагогіка вищої школи (ПВШ) як теорія та практика професійної діяльності Вища освіта (ВО) і педагогічна думка закордоном та в Україні: історія і сучасність.	2	2	7
2	Тема 2. Теорія та практика виховної роботи у ЗВО. Основи управлінської діяльності у ВШ.	2	2	7
3	Тема 3. Формування та вдосконалення педагогічної майстерності викладача. Профілактика, розв'язання педагогічних конфліктів ВШ.	2	2	7
Контрольна робота № 1		2		7
Всього по частині 1		8	6	28
Частина 2. Психологія особистості студента та викладача у вищій школі.				
4	Тема 4. Теоретичні засади психології вищої школи. Психологічна характеристика студентського періоду життя.	2	2	9
5	Тема 5. Психологія педагогічної взаємодії викладача зі студентами. Синдром «емоційного професійного вигорання» у ВШ Розвиток емоційного інтелекту учасників освітнього процесу.	2	2	8
6	Тема 6. Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи. Подолання бар'єрів та маніпуляцій у професійній комунікації Позитивна психологія спілкування.	2	4	6
Підсумкова контрольна робота			2	9
Всього по частині 2		6	8	32

Консультація	2		
ВСЬОГО	14	14	60

Загальний обсяг – **90** год., в тому числі:

Лекції – **14** год.

Семінарські заняття – **14** год.

Консультації – **2** год.

Самостійна робота – **60** год.

Теми винесені на самостійне опрацювання.

1. Дидактика вищої школи як теорія освіти і навчання.
2. Принципи, методи навчання у закладах вищої освіти (ЗВО).
3. Перспективні освітні технології у вищій школі.
4. Основні кризи студентського віку.
5. Психологія студентської групи.

9. Рекомендовані джерела.

Основні:

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. – К.: Либідь, 1998. – 560 с.
2. Васянович Г.П. Педагогічна етика. Навчально-методичний посібник. – Львів, «Норма», 2005. – 344 с.
3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. – К., 2004. – 352 с.
4. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи. – К., 2005. – 486 с.
5. Кошечко Н.В. Принципи, методи та технології навчання студентів ВНЗ з педагогічної конфліктології: загально-теоретичні (С.Х. Чавдаров) та сучасні емпіричні аспекти // Внесок С.Х. Чавдарова (1892-1962) в розвиток педагогічної науки і практики: матеріали науково-педагогічних читань, присвячених 125-річчю від Дня народження С.Х. Чавдарова, 22 вересня 2017 р. / За загальною редакцією А.А. Марушкевич. – Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2018. – С. 61-86.
6. Кошечко Н.В. Інноваційні освітні технології навчання та викладання у вищій школі. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Педагогіка. – К.: Київський університет, 2015. – Вип. 1. – С. 35-38.
7. Кошечко Н.В. Методика викладання у вищій школі: Навч. посібник. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2013. – 115 с.
8. Марушкевич А.А., Кошечко Н.В. Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник. – К.: Київський університет, 2007. – 80 с.
9. Педагогічна майстерність: Підручник / За ред. І.А. Зязюна. – К.: Вища школа, 2004. – 422 с.
10. Marushkevych A.A., Koshechko N.V., Postoiuk N.V. Educational training in the prevention of pedagogical conflicts at higher school. The 13th international conference DisCo 2018: «Overcoming the Challenges and the Barriers in Open Education». 2018, – P. 299-321, (indexed in Web of Science).
11. <http://disconference.eu/wp-content/uploads/2017/01/DisCo-2018-Overcoming-the-Challenges-and-Barries-in-Open-Education-13th-conference-reader.pdf>

Додаткові:

1. Вишневецький О.І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Дрогобич: Коло, 2003. – 528 с.
2. Власова О.І. Педагогічна психологія. – К.: Либідь, 2005. – 400 с.
3. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 1995. – 237 с.
4. Крижко В.В. Теорія та практика менеджменту в освіті: Навчальний посібник. – Запоріжжя: Освіта, 2003. – 272 с.
5. Кошечко Н.В. Профілактика синдрому «емоційного вигорання» викладача ЗВО. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Педагогіка. – К.: Київський університет, 2016. – Вип. 3. – С. 21-28.
6. Одерій Л.П. Менеджмент якості вищої освіти: методи і механізми: Навч. пос. – К., 1995. – 100 с.
7. Організація асистентської педагогічної практики аспірантів (методичні рекомендації для аспірантів/ад'юнктів II року навчання / Укладачі: Вижва С.А., Марушкевич А.А., Спіцин Є.С., Кошечко Н.В., Сатановська Л.С. Київ-Ніжин: Видавець Лисенко М.М. – 148 с.
8. Сенке В.Я. Умейте властвовать собой, или беседы о здоровой и больной личности. – Новосибирск: Наука, 1991. – 240 с.
9. Свідін О.Л. Основи використання соціальних технологій в управлінні ВНЗ: Навчальний посібник. – Запоріжжя: ЗДУ, 2003. – 277 с.
10. Осадча К.В. Інформаційно-комунікаційна компетентність // Інформатика. – № 4. – 2009. – С. 5-9.
11. Чернилевский Д.В. Дидактические технологии в высшей школе: Учебное пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 437 с.
12. Черниченко В.И. Дидактика высшей школы. История и современные проблемы. – М.: «Вузовская книга», 2002. – 136 с.

10. Додаткові ресурси.

Приклади контрольних робіт, зміст лекційних занять, презентації, завдання для підготовки до практичних занять, практичні завдання, зразки критичних есе, інтерактивних мультимедійних міні-лекції, запитання для самоперевірки можна отримати через електронну пошту викладача nkoshechko@ukr.net.